

Sygn. akt VI GC 366/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2013 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: A. A. w S. 5 d - Å., S. – Szwecja - M. P. (1)

przeciwko: S. S. zam. w B.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda A. A. w S. 5 d - Å., S. – Szwecja - na rzecz pozwanego S. S. kwotę 3.617,00 zł (słownie: trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Sygn. akt VI GC 366/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 grudnia 2013 r.

Pozwem dnia 15 października 2013 r. powód spółka (...) z o.o. , z/s w S. domagała się zapłaty kwoty 106.060,00 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa od pozwanego S. S..

W uzasadnieniu pozwu powód podał , że prowadzi działalność gospodarczą i zlecał firmie pozwanego wykonanie prac za które otrzymał on łączne wynagrodzenie w kwocie 584.337,00 koron szwedzkich.

Zgodnie zaś z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 883/04 artykuł 11.1 i 11.3 obowiązuje podstawowa zasada , że za wykonaną w Szwecji pracę należy opłacać składki pracodawcy na ubezpieczenie społeczne , chyba ,że zleceniobiorca (pozwany) objęty jest szwedzkim prawem podatkowym z tytułu wykonywanej przez siebie działalności gospodarczej.

Odstępstwem od tej zasady jest wykazanie ,iż jest objęty systemem ubezpieczeń społecznych w innym kraju Unii Europejskiej , w tym przypadku w Polsce. Potwierdzeniem bycia objętym ubezpieczeniem społecznym w Polsce

jest dokument A1 wydawany w Polsce przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W dniu 13.06.2012r Urząd Skarbowy w S. zażądał od powoda przedłożenia nazw i adresów podmiotów gospodarczych , którym zlecał w 2011r prace , a następnie przedłożenia 11 dokumentów A1 w tym pozwanego pod rygorem

podwyższenia podstawy składek opłacanych przez powoda za rok podatkowy 2011r o 816.624 koron szwedzkich. Powód wielokrotnie wzywał

Pozwanego o potrzebie przedłożenia dokumentu A1 i konsekwencjach finansowych. Wobec nie przedłożenia przez pozwanego dokumentu A1 w dniu 13.11.2012r została przeprowadzona u powoda kontrola skarbową w zakresie ustalania dochodu do opodatkowania , podatku VAT i składek pracodawcy na ubezpieczenia społeczne. Konsekwencją tych czynności było wydanie w dniu 21.12.2012r przez Szwedzki Urząd Skarbowy Decyzji Korygującej na podstawie której powód został obciążony dodatkowym podatkiem w kwocie 256.578 koron szwedzkich i grzywna skarbową w kwocie 51.311 koron szwedzkich.

Z tego powodu z winy pozwanego , który nie przedłożył dokumentu A1 powód został obciążony obowiązkiem zapłaty kwoty 220.315 koron szwedzkich , gdzie 183.597 koron szwedzkich stanowiła dodatkowa kwota ubezpieczenia społecznego , a 36.718 koron szwedzkich to dodatkowa kwota podatku co według kursu NBP z dnia 28.01.2013r stanowiło kwotę 106.000,00 zł , którą

powód zmuszony był uiścić.

Pozwany mimo wezwania do zapłaty w/w kwoty do dnia wniesienia pozwu jej nie uiścił.

Pozwany w odpowiedzi na pozew (k- 37 -41) wniósł o jego oddalenie

i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu.

Na wstępie zarzucił ,iż przedmiotowych prac nie wykonywał na rzecz M. P. (2).

Ponadto opierając się na treści art. 19 ust 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16.09.2009r dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, którego treść przytoczył powód mógł

sam jako pracodawca zwrócić się do właściwych organów o wymagane dokumenty, które były powodowi potrzebne.

Pozwany nie dysponuje dokumentem A1 ; a nawet gdyby taki obowiązek istniał po stronie pozwanego to jego niezyskanie stanowiłoby jedynie ewentualnie niewykonanie obowiązku nakładanego przez przepisy prawa ubezpieczeń społecznych.

Podniósł ,że nigdy zobowiązał się względem powoda do dostarczenia zaświadczenia A1. Powód zwrócił się o powyższy dokument dopiero po interwencji Urzędu Skarbowego w S..

Zdaniem pozwanego wszelkie nieprawidłowości w zakresie niestaranego działania w zakresie odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne winny obciążać jedynie powoda jako profesjonalny podmiot gospodarczy.

Pozwany zakwestionował także wyliczenie zobowiązania jako odnoszące się do pozwanego , jako bez dokumentów źródłowych i niepodpisane przez osobę od której to oświadczenie pochodzi nie może stanowić o wysokości roszczenia należnego powodowi.

Powód w odpowiedzi na powyższe w piśmie z dnia 09.12.2013r (data prezentaty tut. Sądu k- 53-55) potrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany S. S. prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wykonywania pokryć dachowych wykonywał w w miesiącach od lutego do grudnia 2011 roku prace w Szwecji na zlecenia spółki z o.o. (...), S. 5d , (...) A. (dowód : zaświadczenia

z (...) pozwanego k- 29, załącznik nr 2 i 3 do raportu z kontroli skarbowej k- 13, 14, wypis z rejestru Szwedzkiego (...) Rejestru Spółek k- 108 -109).

W dniu 13.11.2012r w powodowej spółce została wykonana kontrola przez

Szwedzki Urząd Kontroli Skarbowej w zakresie ustalenia dochodu do opodatkowania, podatku VAT , składki pracodawcy na ubezpieczenie społeczne za okres od 01.09.2009r do 31.12.2011r (dowód : protokół kontroli k- 9v). Stwierdzono w nim ,że w 2011r powodowa spółka wypłaciła kilku Polakom , prowadzącym działalność gospodarczą wynagrodzenie w wysokości 2.061 898 koron szwedzkich , a podmioty te nie były w Szwecji objęte podatkiem dochodowym z tytułu wykonywanej przez siebie działalności gospodarczej, a powód nie dokonał potrącenia podatku dochodowego ani nie opłacił składek pracodawcy na ubezpieczenie społeczne od wypłaconego wynagrodzenia. Ponadto wynika ,że powodowa spółka zleciła prace 11 jednoosobowym firmom z Polski , z czego pięć z nich przesłało formularz A1.

W dniu 21.12.2012r została wydana decyzja korygująca na podstawie której Szwedzki Urząd Skarbowy podniósł podstawę wymiaru opłat w kwocie

816. 624 koron szwedzkich i pobrał dodatkową opłatę w wysokości 256.578 koron szwedzkich (dowód : decyzja z dnia 21.12.2012r k- 18 – 25).

W dniu 3.06.2013r powód pismem wezwał pozwanego do zapłaty kwoty żądanej pozwem (k- 26- 27).

W ocenie Sądu dowody w postaci dokumentów przedłożone przez obie strony zasługiwały na uwzględnienie – oprócz dokumentu w postaci wyczerpania

należności należnych powodowi od pozwanego (k- 25)- albowiem nie były przez strony kwestionowane co do swej treści i wiarygodności .

Jedynie w/w dokument w ocenie Sądu nie mógł być podstawą ustaleń,

gdyż nie wiadomo przez kogo został sporządzony (brak podpisu) i brak odniesienia w nim do dokumentów źródłowych. O ile faktury przedłożone przez

powoda znajdują potwierdzenie w/w zapisach za okresy miesięcy od lipca do listopada 2011r (k- 96-100) to już nie można tego stwierdzić w zakresie miesiąca maja 2011r (k- 94,95); natomiast za okres od stycznia 2011r do kwietnia 2011r brak jest w ogóle stosownych faktur. Poza tym przedmiotowe faktury zostały wystawione przez podmiot o nazwie (...), S. 15 Bv, 129 49 H. o numerze SE 556 709 179 701.

Z rejestru powodowej spółki wynika ,że ta spółka do 31.08.2012r nosiła nazwę

(...) i jej numer to (...) - (...) (k- 109), lecz to nie usuwa wątpliwości , czy w/w faktury (k- 94-101) zostały wystawione przez powodową spółkę.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Powództwo powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Na początku należy podnieść, że stroną powodową jest spółka z o.o. (...) z/s w S. , reprezentowana przez członka zarządu M. P. (1) co powód wykazał i sprecyzował w piśmie procesowym z dnia 9.12.2013r (k- 53, 108-109).

Powód nie wskazał na jakiej podstawie dochodzi od pozwanego przedmiotowego roszczenia. W tej sytuacji należało rozważyć zasadność żądania pozwu na dwóch płaszczyznach : odpowiedzialności kontraktowej oraz odpowiedzialności deliktowej.

Oparcie roszczenia powoda na przesłankach ujętych w art. 471 kc należy

Podnieść, że zgodnie z nimi dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Dla wykazania odpowiedzialności kontraktowej koniecznym było, aby powód udowodnił, że zaistniały kumulatywnie trzy przesłanki: niewykonanie zobowiązania, powstanie szkody, oraz związek przyczynowy pomiędzy szkodą powoda, a niewykonaniem umowy przez pozwanego. Niespełnienie choćby jednej z tych przesłanek wyklucza odpowiedzialność pozwanego. Reguły te nakazują przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego. Oceny zaś czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy. /por.: Wyrok z dnia 8 września 2004 r. Sąd Najwyższy IV CK 672/03/.

Stosownie zaś do art. 361 § 2 kc zgodnie z zasadą pełnego odszkodowania w granicach odpowiedzialności za normalne następstwa działania lub zaniechania naprawienie szkody obejmuje uszczerbek majątkowy, który poszkodowany poniósł tj. powstałą różnicę między obecnym stanem w dobrach prawnie chronionych, a tym stanem jaki zaistniałby, gdyby zdarzenie wywołujące szkodę nie miało miejsca, przy czym szkoda jest zjawiskiem istniejącym niejako obiektywnie i niezależnie od woli poszkodowanego czy też sprawcy zdarzenia. Powyższe ujęcie pojęcia szkody pozwala wyeliminować sytuację w której uszczerbek jest wynikiem dobrowolnych działań poszkodowanego, świadomie i celowo podejmującego zbędne wydatki lub nakłady, powiększając po swojej stronie uszczerbek w majątku, czego konsekwencjami nie można automatycznie obciążać drugiej strony. Związek przyczynowy zachodzi wówczas, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajnym biegu rzeczy, bez szczególnego zbiegu okoliczności, szkoda jest typowym następstwem określonego rodzaju zdarzeń. Adekwatny związek przyczynowy jest podstawową przesłanką odpowiedzialności oraz wskazuje jak daleko ona sięga.

W realiach niniejszej sprawy powód nie wykazał jakiej treści umowa łączyła go z pozwanym, a mianowicie czy był on w świetle jej postanowień do przedłożenia dokumentu A1. W ocenie Sądu umowa łącząca strony takiego obowiązku na pozwanego nie nakładała, skoro powód wezwał go o jego przedłożenie dopiero po przeprowadzonej kontroli Szwedzkiego Urzędu Kontroli Skarbowej.

Ponadto powód nie wykazał adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą, a nie wykonaniem umowy przez pozwanego.

Należy zauważyć, że powód został obciążony należnościami za brak opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne na podstawie prawa szwedzkiego oraz w oparciu o art. 11.1 i 11.3 rozporządzenia (WE) 883/04, który stanowi, że

osoba do której stosuje się rozporządzenie podlega ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego, z reguły państwa, w którym pracuje. Zasada ta obowiązuje również wtedy gdy ta osoba ma miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim oraz gdy pracodawca ma siedzibę w innym państwie członkowskim. Prawo do świadczeń socjalnych uzyskuje się oraz opłaca w kraju, którego ustawodawstwo ma zastosowanie (w państwie właściwym).

Istnieje odstępstwo od tej zasady, zgodnie z którym osoba, która normalnie wykonuje działalność jako osoba pracująca na własny rachunek w państwie członkowskim, a która udaje się by wykonać podobną działalność w innym państwie członkowskim, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego, pod warunkiem, że przewidywany okres takiej pracy nie przekracza 24 miesięcy. Możliwość zastosowania odstępstwa, o którym stanowi art. 12.2 rozporządzenia (WE) 883/2004 przysługuje osobom pracującym na własny rachunek, które w momencie oddelegowania są objęte

ubezpieczeniem społecznym w kraju w którym prowadzą działalność. Fakt ten należy potwierdzić za pomocą zaświadczenia A1; przy czym należy podnieść, że nie jest to obowiązek takiego przedsiębiorcy, aby przed wyjazdem do pracy do innego państwa członkowskiego musiał mieć zaświadczenie A1.

Rozporządzenie to rozstrzyga kwestię miejsca w którym należy opłacać składki na ubezpieczenie społeczne; obowiązuje prawo kraju w którym wykonywana jest praca.

W tej sytuacji skoro powód nie dysponował zaświadczeniami A1 od pozwanego w momencie wypłaty stosownego wynagrodzenia i obowiązek jego przedłożenia nie wynikał z umowy łączącej strony to powód winien zapłacić składki na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzenia wypłacanego na podstawie wystawianych faktur pozwanemu; bo to na nim jako pracodawcy ciążył ten obowiązek, gdyż to powód jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą miał obowiązek rozliczyć się m. in. w zakresie płaconych składek za ubezpieczenie społeczne zgodnie z prawem kraju w którym tą działalność prowadzi; a nie przerzucać zaniedbania w tym zakresie na inne podmioty.

Poza tym treść decyzji wydanej przez Szwedzki Urząd Skarbowy rodzi wątpliwość czy pozwany jest w niej traktowany jako osoba prowadząca działalność gospodarczą czy też jako pracownik zatrudniony przez powodową spółkę; wynika to z zamiennego posługiwania się zamiast „wynajętym podmiotom gospodarczym” – „wynajętym pracownikom”. Sąd przyjął na podstawie całokształtu dowodów, że pozwany wykonywał tę pracę w Szwecji jako przedsiębiorca.

Osobną kwestią jest sama wysokość roszczenia dochodzonego przez powoda. Jak już podniesiono wyżej i szczegółowo wskazano podstawą jego wyliczeń nie może być uznany dowód w postaci wyliczeń przedłożony przez powoda (k-25). Brak jest podstaw do obciążania pozwanego dodatkową kwotą w postaci kary w wysokości 20% od kwoty naliczonego ubezpieczenia.

Należy w tym miejscu podnieść, że dodatkowa kwota podatku wynosi 20%

kwoty podatku, którą został obciążony powód za te konkretne nieprawidłowości, które zostały stwierdzone podczas kontroli w dniu 13.11.2012r. Z treści protokołu z tej kontroli i decyzji z dnia 21.12.2012r wynika, że oprócz braku zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne za wynagrodzenie wypłacone pozwanemu powód takich uchybień dopuścił się jeszcze wobec 6 innych przedsiębiorców z Polski; a poza tym powód nie przedłożył zgody na prowadzenie działalności w oparciu o kartę podatkową F

i grzywna podatkowa w wysokości 20% podatku została nałożona na podstawie

Ustawy o przestępstwach podatkowych (k-20,20V).

W tych okolicznościach Sąd przyjął, że powód nie dowiódł zaistnienia przesłanek z art. 471 kc, które by uzasadniały odpowiedzialność pozwanego.

Również podobnie należy ocenić odpowiedzialność pozwanego przez pryzmat art. 415 kc. Również w tym przypadku powód winien udowodnić wszystkie przesłanki odpowiedzialności, w tym również elementy winy; albowiem na zasadzie art. 415 kc odpowiada osoba, której zawinione zachowanie się (działanie bądź zaniechanie) jest źródłem powstania tej szkody.

Dla przypisania winy sprawcy konieczne jest, aby postępowanie sprawcy było

wadliwe, i to zarówno obiektywnie jak i subiektywnie. Wadliwość obiektywna polega na tak zwanej bezprawności zachowania się, podmiotowa zaś na

pewnym określonym stosunku psychiki sprawcy do skutków swego postępowania. Jak wynika z wyżej przedstawionych okoliczności brak jest

dowodów, które by w sposób jednoznaczny wykazały wszystkie konieczne przesłanki o których stanowi art. 415kc.

Z tych też względów powództwo oddalono po myśli wyżej przywołanych przepisów.

Orzeczenie o kosztach procesu znajduje uzasadnienie w art. 98 kpc, 99 kpc

i 108 kpc.

Zarządzenie:

- odpis uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi powoda,

- kal 14 dni